

Uborak cekini

Najveći breg va današnjaj Kastavšćine je nad selom

Marčelji. Ili gre po rečte z Preki, va Klani, ta breg mi je, od Pogleda na levo. A ki gre pak s Klane, v Reku, njemu j) na desno.

Po leta več puti, kad je po Kastavšćine šusa, do tega brega pade, onako, dobrakan, dažju, ale kako Marčelji reču, takovemu dažju, **rosa**.

Ta rosa pride z gori, tamo od Ineržnika, pak prek **Gromana**, Pakke i Oleta, ale pak z Gromičke Planini.

Kako su nekada stari Kastavci, sem dolcem, umejkon i bregom, dali imena, ka njih se pristaje, tako su, zarad teh ros, temu bregu, dali ime Rosca.

Kad su, za vreme Napulijona, va naših krajih Francecki zapovedali storili su bili na vrh Rosca, vešala ale -sohi- pak kato neki, utinut Preki, breg Rosca zove Johi.

Ubešen da ni bil nebore nijedan domaći pla-vek, lega samo neki Cigan.

Da ni bil po pravice ni on vele stvari storil. Anta-novu pul Marčelji, da j) bil ukrad neke viruči-ćini od vara.

Cigan, da se j) zanimal da ni viruči ukrad, lega pul gromaću va ostruge našal.

Ja, ma pul Francecki, da ni ta škurca valjala.

Oni da su bili, ordin storili, da se me same još mi-tiji Korbač na ceste pobral. On, ki j) ja na ceste zgubil magari na leto dan da bi bil našal, da se ni nijedan posukabil pobrat, leg da j) saki ta uminul.

Po Kastavšćine ni nebore nikad bila te neke tatbiri. Lega Francecki, da su bili od sega takov red storili kako veza da ni bila prej ni potle.

Stari ljudi seju da ni nikad bilo tako dobro kako on pul kad je ^{po Kastavšćine} ~~va njaj~~ zapovedal cesar Napulijon.

Pokajni barba Frane Torinor pametil je kad su bili Francecki pul Marčelji. Va njihaj; Torinoraj; Ruče pla j) bila kancelerija franceskemu komandantu.

Povedal je pokajni barba Frane več puti, da j) malo falila, da se ni na Roscek, na sakah zacinbu gal, dabar i pravičan človek. Barba Miha Jurek-
kator.

2

Ubranki cekini

Ljudi da su Miha držali, da j) onako kad malo napravu, ,ale, da j) bil begar kad sta vraki.

Yedanfuk, a pokime sta j) Miha predelevat vos dravice neku staru prekid.

Va spred prekidu pod jenu i krilum, da j) nabal zadni, ven nekakor napal stehniv dreveni uborak.

S Koberičem da j) xnel jeno dno na uborke, tot da j) uborak bil pun xlatek cekini.

Valje da su mu ruki kopla bi odrevenele i vas da j) pretinul kad je zagledal tuliki beci.

Onako 's pod klobuka da j) pagledal na Rosca, Pa-
ra da j) Gulalo praran 'spag na s, ohek.

Miha j) bil bričan na čude. Ni xnal ka storit ni pus-
tit. Zal mu j) bila xlata pustit, ra popet strah ga j)
bilo zēt as je xnal kakor je franceski ordin.

- Ako mesen cekini kapitane, govoril je sam sobun
Miha, još bi me mogal, optatit, i pei da sam to uk-
ral, ale na ceste našal. Vrag je to, po kancelerijah
hodit i z gospodum posla imet. Barba Matok pra-
vo peče: "Tū z gospodum črešnje zablye mu repi us-
tanu."

Sad kako je, je, dravica j) od veka večnega naš
starinski umejak. Mare ju j) pak pustil, pokojni
nono, Bog mu daj suše lakka. Pustil mu j) va tista-
mente lehi, ravani drevo; z jenu besedum se j) j)
va njaj. Uborak je bil va majaj prekide, tako i
on je maji Božji i ničigo, drugi.

Ki zna, morda ga j) baš pokojni barba Tve
va prekid hranil. Barba Mihajl mu j) vlik neki dar pove-
dal da j) barba Tve trejset let bival rejde po more i
po svete, a največ va Hajre i va Lesandrije. O' tamo
da j) bil Bilu Božju beci pnesal, ale do se ne zna od
njih traga ni traska, su v' more al v' jamu.

Ja iu uborak bra narad z adnil i za neko vreme
narad va prekid hranil.

Baš on hip, kad je Miha otel narad uborak.
Zadnil, pak ga hranil, pokazalo se j) kod na despet
na latice žena mu Mare, pnesla j) drugu pušnju.

- Baš te j) Barce, mi prosti. Vrag narod sad pnest, rekaj
je Miha sam sabun. Z' uborkau je onaka pprenul,
dno mu j) palo, a cekini su na sunce zablivnuli

i Mareta zableščeli kad kad oca kemu v' vse žrabo upru.

Šlā j, bliže k Mike, nadavrela se j) v' uborak i reklo: - Za ljubav Božju Mike, šā j) to Miha!

Tako ja zdrava i vesela, to su kodabi rekini. Tako, vi j) bil s Carigrada prinesal Tončina Kovacev.

Miha, pusti to po bande Miha. Pap Luka j) nedelju predikal dā j) z beci; potari za sveti križ, vrag mešan. Tr ka nau pali ni sada s pomoćim Božjun.

A ča nisi čul šā j) nedelju Lufad na Brege klijal. Uredin je, od cesara Napulijona da te zajeno s njim na sohi ki ča od vrednosti najde i zarne

Viš Miha, od ovde se vide pravne sohi na Roscek. On špakim u bura cinbulj, ko da je se sad nā neke mu skol vrata, obavil. Si skhi me pasaju kad tamo pogledau. Miha zajeno to stvari kade u našal.

Tr tako san i prva mislel, rekcal je Miha. S hrabriceu je nakidipnel škril na grondaie i stavil š uborak narad, pak je rekcal: - Na, tū j) bil ki zna kulika leta i nekā j) još da božje valje -

- Tr takā j) najbože - rekla j) Mare. Va uvrate j) s košarice žnela zdelicu pelega konpira slane ribi i barilcu vina, pak je rekla: - Sad lista j) ja ti se ne ostudi -

Mihā j) govoril da mu se nekako nedo jist, as da ga j) sinoćni konpiriforčal napuknul. A hital je se cel konpir v' usla i ribi j) gutal za sun kostun. Jil je žveljto samo da Maretu brže ča obavari.

Kad je pak z barilce pil, da porine konpir, onv jabuka na vrata mu j) postakeralo, a vina mu j) va gile klokatalo, ko da teče z leja va bačnu.

Sakle j) on jil Mare j) subolice lomila i va košaricu stavjila. Kad je finil pojist, naloril je po urance pipu i zapušil. Mare j) pak šla valje ča, a to j) on komal rekcal.

Kad je odašla mislel je Miha ka je i kako je. On je znal da je to Franceson v' use prit, as onv pa Mare zna ko do bi pasu na rep priveral. Ona ne bi

bila nijemu zamučalo i zato šutilo magari ako je pla =
veku važe za glavu priča.

Zato j, promišljal, ka je storil da ne bi bil karstiji
i, da mu heči ustanu. Da bože misli se j) onako
klobuk posidjal, pul uho se petal i po jele
manca. Ju, lega strok je vrag. Sejina j) paka
malc na Rosca va sohi pogledal.

Mihā j) bil provčan i unčan i bvek pak se j)
vože znal inženjat pul sakega posla.

Brrā j) s prerilli znal uborak, zamotal gā j)
va papelujak i stavil gā j) va kosi. Koš je oprtil i va
njēgā j) stavil hrastnicu ko da re roki kopato.

On je na Zanki lovil zecia na labori tici,
S, al je pod Marisčinu obal labori i Zanki.

Va jenoj Zankē j) važe našal jenerga veleza
Zcčinu.

Vica studenjkā j) šla z Reki. Kad je videla ulovljenoga zeca
je rekla: - Barba Miha morda bito i lesicu ulovili.

Pred tui narugnu ne anovemo va studenaj šivet.
Čera mi j) zela jenu kokosu najboži nosicu.

Bin vica, bin. Rekal je barba Miha. Lega to vrag =
žjo blaga od lesicē j) slastivo. Keč se na se
ulovil. Najvoli ribu. - Ju mane, rekla j) Vica.
nosin baš lepi osliči z Reki za Mateta Zupana.

Zamite jenerga va košare.

Mihā j) odgrnul obrus na košare i zel je
jenerga lepega osliča, oca jeno sol punta.

Vicā j) šla studenu, a on veselo zgoru. J
Pod strerničkeu bregou je jena velika jama

jak je vanja hranil uborak, petirio.

On pul je šal na čmačev kalit.

To j) mali kalicac onako me j) lešicu, šal je
nekuliko va kalit i stavil je va njega zera. Kad j)
Kogi mē j) onako pod voduu va blata zamastil
a proe su mu bile na vode ko da plava.

On dā j) šal vimej jak šal je malo maha
storil je ko da bi njarlo, stavil gā j) na jedan
peric me j) kiti, pak je položil nutar ribu.

Kad je to tako uredil sel je na jedau kamih. Znel je ^{za kasa} ~~moj~~ na od prabčiega mihura s tabakoa i pipu pak je vesela zeez fusil i rekal sam sobom: ja, ki v' jarnu leti deju ljudi da se maha lovi. Se ce vko bog da, dobro pasat.

Sal je brro r' onako ukri vajul' narod va Gra-
Zicu.

Konad je par kamiki s priridi prelakil, hitel je v Reke Kanul i na se strani pocela j; zvonil pobue vrede za teu prisli su za zvat na abedo.

Z abed se j) Miho najl kapura s faralou i palenti: Popil je vrcil vino. Zapusil ic pipu pak je rekal: - Mare neka zenske brro kravi pomuru i obred. Ne se mex dri po nebe. Mare pak va krivih prescka magla bi se vreme promenil i ca zavenuk. Dobro bi nau poi s' kahi na Cmar' po par lancuni veja za pra blaz i ca n' oyanj pripeljat. Ti ces poi Mare s manuu a zele neka gre, v' Rečinu mlet.

Mare j) sakako otela da gre ona va malini-
ku, a zele da ic poi s' rjin. Najnad se j) Miho kajjadil tropnul je z noqun i rekal je da mora bil onako kako j) va ordinal.

Dokle su zenske kravi pomurle i obredibe on je stavil istrani na kolo i parical se ka j) trebe.

Vapegal je sivku i Rumetu, pred rjemt j) na tloh s palieuu od Korbaia kriš storil, pak jih je posinul. On je sad med kravami pusei, a ostare j) na kolih sedela i kalicki plelo.

Kad su prisli na Cmar' spregal je kravi i rekal je Ma-
rete da jih keme na vodu. On je pak zad jenega streda spjal ca ic bit.

Kravi su šle s' puvemi nagarui va vodu. Ka suu te-
gim su pile i na nos puhale.

Okal njih su se na vode delali oni kalonbari
pote su tukli va onoga zeca bega j) Miha do pol-
na va kalič stavil. Kako su kalonbari stresli
bita j) videt ko da se zec z dibe i spuša.

Kad je Mare zaggidda zeca pocela j) kričat i xmarat:
- Miho, teei Miho, zec se kupa zec. Ne žbali, ve, lego zgra-
bi jedan babuži i hili va rjeja -

na m. celnu

Miha sēj, podvrsiči's pod beka smel. Kitil je onako zanapostu va zeca jedau kamik pak gā j) potegnul z grabljani'z vodi.

Ju maame, kulik je, rekla j) Mare. Pavli' e' t. od nje = ga zimsku barctu storit; sejeno p' ju namislal kupit na Lucijinu, va g'rade kastrove na pajme.

Zeca su nesli na kola. Kravi su pustili da konate i pasu, a oni su s'ti veje grabil.

Mihō j) šal najpro, grabit pod on perie, na kegā j' dopolna riba stobil. Vagē j) počel krivati: - Tiš, Mare, viš! Bug me šentaj ako ri riba na perie'e.

- Je, tako ja zdrava! Prova riba - Rekla j) Mare. Biti se vaje greh smutil kamō j) slava ad v' žime nje = la, delat!

Mate j) z grabljani' istresla kitu na perie'e, pak je riba pala dole.

- Tako ja zdrava - rekla j) Mare, baš je lepi oslić - Par konjiri, dve tri perca radića, ov oslić, bukaletica vina, pak je ti bil gospočka večera.

Bačba tvare jurasie v avak reče: - Muškemū j) trebl ribi za večeru -

Dre su napravili pak lancuni veja i va s'trami nalozili pe - šesl bremenu prašća, pak su napregli kravi.

Kad su se posema spravili doma sunce sē j) gori Mēbi lovilo, baš je sedalo va onu velu škrbinu.

Miho, kada j) ta uranca, prekratil je pred kravami, klamenal sē j) i pchal: - ala Rumica, ala Sivka, va ime Brijč, kovo pomalo, doma -

On je šal pred kravami, a Mare j) zada priša = njevala, paš je cesta ovako malo pod nazu, ta malo naredala mo.

Prvi mrak je bil kad su prišli na Pogled. Na more su ve' barki svetile. Ivonila j), Zdrva Marija. Sledić je drčala senjska bura pak je bilo i's Trsata Ivoni fut.

Mare j) bila večer strasljiva utinut kad je ve' la Zdravu Mariju odronila. Ura noć - za duše od prektorija.

Da nja ne naškodi kakova kramavija zlamne = nevola sē j) z levuu rukuu.

Prišli su nad Rukoval, tot je počel pod Varanč = run tulit nekakov osal ki j) nesal s'tranu suk = no na stupu v' Rečinu.

Mare ni od straha ni smela leta to osol tuki, kak
je pitala: - Miho za ljubav božju ča to rove sad, v
noči? -

Ja, rekal je on, Miha. To Mare vrag tuki. Po si-
le bi, otel z ~~est~~ francoskega kapitana, a on se otimlje.
Lega ne daj' Bog da biš to kemu povedela.

- Bog mu pomodi, - rekla j) Mare. Šen bi nam bilo
čal za njin, aš je dobar i pravicaun ilovek. Ni ušti-
nan i superab, kako j) bil kapitan Mareli kega
su Kastavci va Loknu hitili. Komai p mornalo
o dahnuli i počinuli od Kada Napulijou uvde za
poveda. Imalit iu jedan očenaš, da bog očuva od
te napasti kapitana.

Kako god je Miho mislel, tako se j) pripetilo.
Mare j) valje, drugi dan povedela tete Zvanke An-
drejvuj, da j) Miho našal uborak rekinio.

Takā j) povedela tete Zvanke kume Zelite, kuma
Zele strinke Lucete i tako, kako j) prej noči po se-
lo qučelo, da j) Miho našal silu božju leci.

Da j) najkad prišlo v' uše i francoskemu roman-
dantu, pak je pokval predase Mihi i Maretu.

Na dan Katarinini leta 1812, okal juvinske sabi, prišli
su Jurktovcu: župan Tone Matijasev, sudac Jovica
Jurajev i jedan baldatina grandter.

Baba Miha j) baš prišal da je ča za juvinsku pojist
čevske su se paricervale kafe pil, a potle k Miha-
čevu na fir, aš se j) ževila Marija, blagavica,
a prva brojčina su, pak moraju pomoci. Ki se
uho ne broj.

Si su se prestrašili kad je sa pravica od sela
prišla va kuću.

- Ja, rekal je župan, kumpar Miha i vi kuma
Mare morate prič namu. Gospodin Kapitan
vas neč love, a ordin je ordin.

- A, na slavu Božju - rekal rekal je Miha. Pra-
vice i gospoštine se ni ča urtevat. Storili nisma
niš, pak čemo prič prestraha.

Sedite malo, icete jedanput pil. Amoramno se malo
i probui. Ne moreu prič ovako va zavojceh pred
gospoduy, a ni Mare va kotige.

Prišal je punu golicu dobrega vina, Grandter se j)
najbože vriedal golice.

8

Marek

Kad su se pobuiovali Marej od straha plovakala i
Miko njoj je rekao: - Ča rada smikaš. Si mogla zajih
za zubi drvat. Znak san ja da čes ti se podirnet
žensken za on uborak. Sad ū sebe i mane zamotolava
vraga.

Kad su prišli pred kapitana Mihā j) onako ponikno
klobuk v ruke vrtel i drčal se ka da ga ni nis strah.

Marej) sja, drčtala kod topolove veja.

Na ridē j) bila figura cesara Napulijana. Marej)
mislala dā j) bā v nju cesar oie uprl.

Najprvā j) počel kapitan xvedal Mikota, za rekini.
Mihā j) tajil. Govoril je: - Kakovi rekini i gospodine.
Od bele nedelji patla san žigori prišel i račun pri-
jet, platil san franki, kupil san jenege praš čičinu
toliko da mi ni vrag patakuna ustala, ni za paket
tabaka.

Neka vide gospodine, znel je pravnu mošnu, rimau,
praha tabaka ni ča jenu čiku. Moeda bi mi oni dali
kakov vobulic a d cigara. Krajn gospodine, ja ne
vrouu nikaka bil prer te nesnagi od čiki.

Kapitan je pomislal da ni Miko trebedo ni kriv kad je
tako očit i karākau. Lega se jeno mū j) rekao da mu
ni koristi nis x dvijat i fajtat kad je Mare rekini
videla.

Gospodine, rekao je barba Miko, Mare ni vrag rekina
jas nikad videla kod ni ja.

Mare ni sagda na pravaj pamete. Njoj ovako več
puti nekakova luna pride. Več njoj ka da bi, bog
nas očuraj, va glavu trupi, pak govori ča ne bi pas
ne made pojil. Ma, tr te i sami videl da ni na seu
ješere.

Najkad počel je kapitan Maretu spievat. Trelo njoj
je xabraal da mare istinu govorit i drito povedet ki
dan je Miko ka reborak rekini nasal.

Marej) rekla: - Gospodine to njin je bilo on dan
kad smo slovili česa va kalič, a riba na periče.

- Tete Mare ne šupite s mošnu. - rekao je kapitan - do
cu vas va prau stavit. Čā j) dalal xec va kalič, a riba na periče.

Marej) rekla: - Čes nē j) gospodine kupal, a riba j) na periče
čelala njarla. To j) bila tako ja xdrava i vesela on dan
kad je one njih otel, on večer vrag xet. Ja njin formakine
zog se drito govoreu. Nisau ja naravnaj prčunel kodit.

Kapitan je pogledal telenta, telev sreenta. Si su se na
smeli, dā su misleli, kako god je Miko rekao, da ni Mare
na seu šesto.

Kate tete Mare doma kafe pit, kate, rekaj je kapitan.

Barba Mhata ji dal jedan verjina da zapuši. Miha ji rekaj:

- Hvala vjin lepa gospodine. Ja bin rad da me veći pu-
ti porovu, kad su tako dobri - a komai je britan
čokol sa gro van - drugaije neiu tako vreda
verjina pusit.

Ulagē ji za krijanuu znel kresalo, ta kremik, ognji-
lo i grubu, zakresal je, i vankal verjina. Onu
bitu ji, stegnul ka ji, va sredine verjina, stavil
ju ji, za rha, kad muškardini na pire, pak je za-
pusil. Jos se ji jedanput zakvalil, poklonil i
lišal van.

Od prokroka ji lišal Pašo kapitor z mehan i kod
je videl kako Miha verelo z verjina plimi o dlujd
rekaj je: - Barba Miha ka se tamo dole neki ženi
da verjina pusite.

- Pašo vrag se ženi vrag. Lega da si ti bil na vjiga-
venu pire kako ja, prej noći biš bil visel na vch Ro-
sac na sahek.

Na Viliji Bozju zel je Miha kos, rekaj je da gre
Meriscinu po raki i po sus za ribi fugat.

Sal je pod šternički breg. Znel je z jarni Abu-
naki stavil ga ji na dno kosa. Zgorā ji nalatil
coki i sus.

Uborak je va konvhe zakapalo. O mladele
lete kupil je volu. Zel je par konponij palke
i tesaci. Počel je trgovat z ugljencu i dre-
vou. Posal muji srebro šal. Sretni ji darat
na skveru v Rehu i Podpečini.

Bil je dohar. Susedu kemū ji rabilo beci, prehitil mu ji
jovak po staru Kastavsku, doklā j' kemū rabilo, ale najreč
su ljudi dugi vnyak o beluj medaže. To se zna, posudilo
se ji da ni nijedan kul ni videl. Tako se ji i vrnula
prez preveduška i prez pita. To ji, bila ono stara
kastavske postenje.

Tako ji uborak rekini, kega ji barba Miha Jurka-
tov, va bravice va presillo našal pomagat iude
ljudi.